

כניסת השבת – ירושלים 6:05

עלון לפרשת השבוע

צאת השבת – ירושלים 7:16 ר"ת 7:51

פרשת האזינו - שבת תשובה - סיום מסכת חולין (תשפ"ז)

מהות התשובה בעשי"ת

זעקת הנביא הושע "שובה ישראל עד ה' אלקיך", נשמעת השבת בכל בתי מדרשות ובתי כנסיות בכל הקהילות ותפוצות ישראל. על מה ואיך חוזרים בתשובה?

"אשור לא יושיענו על סוס לא נרכב ולא נאמר עוד אלהינו למעשה ידינו". פירוש, לא נבקש עוד עזרת אדם לא מאשור ולא משום ממלכה, או כוחי ועוצם ידי, אלא רק "אשר בדך ירוחם יתום". פירוש, רק בך לבדך המרחם יתומים תהיה תקותנו ובטחוננו. ממשיך ואומר הנביא "ארפא משובתם", מאחר שיאמרו לפני כן, אז אסלח להם "ואוהבם נדבה", ואע"פ שאינן ראויין לאהבה אתנדב לאהבתם, כי שב אפי ממנו.

והדרך לתשובה "קחו עמכם דברים ושובו אל ה'", רק ע"י לימוד התורה שהם "הדברים", יזכה האדם לתלות בטחונו בהשם יתברך, ולראות שאין עוד מלבדו ואפס זולתו. וזו המהות של עשי"ת בפרט והימים הנוראים בכלל. "אתה הראת לדעת כי ה' הוא האלקים אין עוד מלבדו".

קרעו לבבכם ואל בגדיכם

באחת משיחותיו העיד הגאון רבי רפאל שמואלביץ זצ"ל "אאמו"ר מרן הגר"ח זצ"ל אמר, שאביו הגאון רבי אלתר זצ"ל מסטוצ'ין, דיבר לפני הציבור ביום הכיפורים רק דברים פשוטים, דברי התעוררות. והיה אומר את הפסוק (יואל ב, יג) "וקרעו לבבכם ואל בגדיכם ושובו אל ה' אלקיכם". ופירש רש"י בפירוש שני, "קרעו לבבכם ולא תצטרכו לקרוע בגדיכם מחמת אבל".

והיה זועק מתוך עמקי לבבו "אחי, אם ברצונכם שלא להצטרך לקרוע קריעה כל השנה, עכשיו הזמן לדאוג לכך - קרעו לבבכם ולא תצטרכו לקרוע בגדיכם..."

הדמעות שמפילות מחיצות

אחד הביע את צערו לפני הגה"צ רבי דב יפה זצ"ל (מתוך עלון "נר לשלחן שבת") על כך שלמרות שעשה מאמצים גדולים הוא לא הצליח לבכות בתפילה, והאר"י הק' הרי אמר שמי שאינו בוכה סימן שנשמתו פגומה, אמר לו המשגיח "היום אנחנו לא צריכים סימנים שנפשנו פגומה..."

עוד הוסיף בשם הגאון רבי שריה דבליצקי זצ"ל, שיש גם מושג של דמעות הלב, וכוונת האר"י ז"ל היא למי שאינו בוכה אף בדמעות הלב - ובלב הרי בודאי שבכית.

וכן אנו קוראים בהפטרה ליום שני של ר"ה על רחל אמנו "קול ברמה נשמע נהי בכי תמרורים" וכו', המעוררים לבכי בר"ה

כי הם ימי דין. ובתחילתה אנו אומרים "הלון להרגיעו ישראל", וממשיך "אהבת עולם אהבתיך" וכו', לומר לך שאין הבכי משום עצבות וצער ח"ו, אלא בכי של שמחה שאנו זוכים להתקרב ולחזור להשם יתברך כמו בן הנפגש עם אביו ואמו. "הבן יקיר לי אפרים וגו' על כן המו מעי לו רחם ארחמנו נאום ה'".

מה זעק ראש ישיבת מיר סמוך ל"יד אבשלום"? רגיל היה מרן הגאון ר' חיים שמואלביץ זצ"ל לשאת דברים בליל יום הקדוש בהיכל הישיבה דמיר. באחת השנים שח כי בערב יום כיפור עלה עם כמה מתלמידיו להתפלל על קברו של אור החיים הק', אבל הרגיש שתפילתו לא נענתה. כשחזרו עברו סמוך ל"יד אבשלום", שם נעמד שעה ארוכה והתפלל. כששאלוהו תלמידיו מה מצא מקום להתפלל סמוך למקום זה, הלא אבשלום היה בעל עבירה ושופך דמים, אשר שבע דרגות צריך היה דוד אביו להעלותו כדי לחלצו מהגיהנום, האם זהו מקום תפילה?! "אומר לכם מה התפללתי" השיב ר' חיים, "אמרת - רבנו של עולם, לא היה אדם שחטא ומרד באביו כאבשלום, ובכל זאת דוד המלך מחל לו וזעק בני, בני, בני, שבע פעמים, כדי להעלותו מהגיהנום, ועוד פעם בשביל להכניסו לגן עדן, כי אבא מרחם על בנו אפילו כאבשלום. אכן גם אנחנו חטאנו, עוינו, פשענו, אך לא יותר מאבשלום, אז גם אתה רבש"ע תכפר לנו על כל פשעינו וחטאינו ותוציא אותנו מהגיהנום כי אבינו אתה. אנא אמור סלחתי!! הרגשתי שזה הועיל". אך הוסיף ר' חיים "עלינו לזכות להיות בנים, ואז אכן נזכה לסליחה ומחילה. "אם כבנים אם כעבדים, אם כבנים רחמנו כרחם אב על בנים".

מעלת העוסק בתורה לשמה בגדרי התשובה

על איזה חידוש של רבינו החיד"א העיד בעל ה"בני יששכר", שכדבריו פסקו להלכה בבית דין של מעלה?

בספר "בני יששכר" (מאמר ד, לט-מ) הביא בשם החיד"א, ד' חילוקי כפרה שמבוארים ברמב"ם בהל' תשובה (א, ד), לא נאמרו אלא לאחד ששב מיראה, אבל השב מאהבה אין צריך לד' חילוקי כפרה, אלא מתכפר הכל בתשובה לבד (ללא יסורים או מיתה ח"ו), וכמו כן מי שעוסק בתורה לשמה אינו זקוק לד' חלקי כפרה. ומסיים ה"בני יששכר" ולא נודע לי מקורו איה, אבל כיון שפסק כן רב גדול ומובהק בדורו בבית דין של מטה, פוסקים כן להלכה בבית דין של מעלה! מורדיג!

(מובא בספר "ופריו מתוק" להגאון ר' יצחק זילברשטיין שליט"א)

תפילות עשרת ימי תשובה

כל עשרת ימי תשובה מרבית בתפילות ובתחנונים ומשכימין לומר סליחות, ואומרים אבינו מלכנו בכל יום בשחרית ובמנחה. ובתפילת י"ח מוסיפין זכרנו, מי כמוך, וכתוב ובספר, וכן המלך הקדוש והמלך המשפט.

י"א אחר ישתבח שיר המעלות ממעמקים עפ"י האר"י ז"ל, וכן מנהג ספרד. ולדעת מג"א והגר"א אין לאומרו משום הפסק, וכן נוסח אשכנז. בקדיש כופלים ואומרים "לעילא לעילא", וי"א "לעילא ולעילא", ואומר מכל ברכתא (במקום מן כל), ואומרים עושה השלום במרומו.

נוהגים לומר בשעת הוצאת הס"ת, י"ג מידות והרבש"ע וכו'. אבל בשבת תשובה אין לאומרו.

בברכת המזון אומרים בכל עשי"ת "הרחמן הוא יחדש עלינו את השנה הזאת לטובה ולברכה". נוהגים שאין עורכים חתונה בעשי"ת כמבואר ב"מטה אפרים" (ס' תר"ב ס"א), ובמקום צורך יש מתירין, אך יזהרו מלהרבות בריקודים ובמחולות.

ביום חמישי ו' בתשרי משכימין לסליחות "זכור ברית" ומחליפים הסליחות ואומרים סליחות של יום חמישי של עשרת ימי תשובה. וביום ששי אומרים סליחות של יום רביעי של עשי"ת.

בידו לתקן כל ימות השנה

כתב ה"חתם סופר" (דרשות ח"ב), כתבורותינו שכל התפילות של כל השנה, שנפסלו מחמת מחשבת חוץ ונדחו כפסולי המוקדשים, הם תלויים ועומדים עד עשי"ת, וכשמתפלל בלב שלם - כל יום מעלה עמו תפילת יומו, כגון יום ראשון מעלה עמו כל תפילות יום ראשון של כל השנה וכן כולם.

וכן מביא המשנה ברורה (סימן תר"ג סק"ב) בשם "יערות דבש" (ח"א דרוש א) שכל יום שבין ר"ה ליוה"כ כנגד ד' ימי השבוע ובכל יום יעשה תשובה כנגד אותו יום שחטא.

מהראוי שיתנהג אדם בעשי"ת בחומרות ובמידת חסידות אפילו בדברים שאינו נזהר בהם כל השנה, ובפרט בדברים שבין אדם לחבירו כי עליהם אין יוה"כ מכפר עד שירצה את חבירו, כי זקוקין אנו לרחמי השם יתברך שיתנהג עמנו בחסידות בדין, ובמדה שאדם מודד בה מודדין לו.

לחנך לויתור

מִרְן הַגָּאוֹן רַבִּי מִיכָל יְהוּדָה לִיפְקוּבִיץ זצ"ל נשאל: ילד קטן שמתחיל ללכת לתלמוד תורה, על מה צריך לשים לב במיוחד? והשיב: מידת הויתור. מידה זו תעזור לו לכל החיים. בזמן שהקטנים משחקים ומקבלים ממתקים, לחנך אותם למידת הויתור, זה ישמור על הרבה דברים. ממידת הויתור לא רק שלא מפסידים אלא גם מרויחים. רואים בזמנינו עד כמה גדול הצורך בזה. לא רגילים לוותר. זו היא קבלה נפלאה בל"נ ליום הכיפורים הבעל"ט.

חג ללומדי "דף היומי"

בשיר ותודה נהלל להשי"ת שלאחר לימוד ויגיעה בדיבוק חברים אנו זוכים לסיים את מסכת חולין (141 דפים) במוצאי שבת תשובה פ' האזינו ח' בתשרי, ערב יום הכיפורים, ובזה אנו מסיימים 2450 דפים שהם 90% מהש"ס, ויחד עם כל לומדי "דף היומי" בכל אתר ואתר נתחיל ללמוד אי"ה מסכת בכורות (60 דפים).

ויהי רצון שדפים מתוקים אלו יעלו לפני כסא הכבוד להמליץ טוב בעדנו ובעד כל ישראל, לזכות לכתיבה וחתומה טובה לברכה ולישועה, ולשבת באהלה של תורה, מתוך שלום ושלום אשר מגדלת ומרוממת את לומדיה, ופרנסה טובה ובריאות איתנה, זיווגים הגונים במהרה ושנה טובה, ונזכה במהרה לבנין בית מקדשנו ותפארתנו עם משיח צדקנו במהרה בימינו אמן.

תשפ"ז - תשמע שועתנו פרוטנו זרז !

קידוש לבנה

לדעת הלבוש וה"בית מאיר" מקדשין הלבנה קודם יום הכיפורים, וכן נוהגים רבים ע"פ רבינו הגר"א, וכן מבואר ב"ביאור הלכה" (תכ"ו) וב"שער הציון" (תר"ב סק"ו). וכ"כ ב"לוח ארץ ישראל" שכן מנהג רוב האשכנזים, וכ"כ ב"חיים" (תכ"ו סק"כ"ד) שיש לקדש הלבנה קודם יום הכיפורים וירבו בזה זכויותינו. והשנה ג' מהמולד הוא ליל רביעי ונראה הירח עד שעה 21:03. אמנם הרמ"א כתב לקדש במוצאי יוה"כ, וגם הרבה מבני ספרד נוהגים לברך במוצאי יוה"כ. והמקדש אז ראוי שיברך לאחר שהבדילו וטעמו בביתם ונעלו נעליים, כדי שלא לקדשה כשהוא מעונה. במוצאי שבת בני אשכנז אין אומרים "ויהי נועם" ובני ספרד אומרים.

לרפואת ר' יחיאל מיכל בן מרים גיטל	לרפואת פסח יהודה בן רבקה
לרפואת חיים עזרא הכהן בן שרה לאה	לרפואת דוד מאיר בן גילה לאה
לרפואת ר' רפאל אליהו בן סעדה	לרפואת תניא ברכה בת נעמי
לרפואת יהודה בן מעיין פרחא	

לרפואת ישי בנימין בן יעל
לרפואת טעמא פרומט בת רחל ריקלא
לרפואת מרגלית בת מרים שאשא
לרפואת מצדה בת רחל
לרפואת הינדא זיסל בת אסתר פראדל
לרפואת ברינדל שרה בת ריצל צביה
לרפואת מרגלית חנה בת אסתר שרה

בצער רב הגיעה הידיעה על פטירתה בשיבה טובה של האשה החשובה הצדיקה והחסידה עוז וחדר לבושה מרת אסתר בת ר' יצחק ע"ה
אשת חבר להגאון ר' יוסף כהן שליט"א
נינה ונכדה למרנא ורבנא ר' ישראל ליפקין מסלנט זצ"ל
נלב"ע בשבת קודש כ"ג אלול
ונטמנה במוצאי שבת בהר הזיתים
השאירה דורות ישרים מבורכים
המקום ינחם את המשפחה בתוך שאר אבלי ציון וירושלים
ת.נ.צ.ב.ה.

לע"נ הרב מאיר אברהם בן סופי זצ"ל	לע"נ לב בן יחיאל ז"ל
לע"נ משה חי בן שמחה ז"ל	לע"נ רייזל בת ר' זאב דב ע"ה
לע"נ אליעזר בן עליזה זצ"ל	לע"נ פערלה בת מלכה ע"ה
לע"נ שלמה ירמיה בן רחל ז"ל	לע"נ מרים בת כוכבה ע"ה
לע"נ ר' אברהם ישיעיהו בן עליזה ז"ל	לע"נ חוה בת מרים ע"ה
לע"נ מרת עליזה בת מרים ע"ה	לע"נ חנה בת עיישה ע"ה
לע"נ מרת שושנה יפה בת ר' יעקב יהודה ע"ה	לע"נ סימה רחל בת גנדל ע"ה
לע"נ יוליה בת ארקדי ע"ה	לע"נ אבישי בן רות ז"ל

אין לקרוא בשעת התפילה וקריאת התורה

הנצחות הארות והערות בטלפון 0527614526

דפוס השושים 02-5327402